

uden Udgift for disse. Jeg siger derfor: Det er et almindeligt Samsundsgode, som Alle maa have Del i, og som derfor Alle maa deltage i at faae frem. Af den Grund bør man ikke gjøre en lokal Bane som denne fri for lokal Bidrag, og dette gjælder uden Hensyn til, om den forrenter sig eller ei. Saaledes tage vi heller ikke andre Samsundsgager. Vi sige ikke: Der og der give Statterne Overskud i Forhold til Administrationsudgifter, altsaa kunne vi spare disse Egne for nogle Retsgebyrer eller Lignende, det blande vi os ikke i, vi tage dem fra et almindeligt Synspunkt. Men saaledes bør vi ogsaa tage det her. Vi have jo allerede nu 20 Jernbanesystemer, som vise, hvor Luere vi herse paa disse Felter. Jeg skal endvidere bemærke, at de 170 Millioner Kr. som nu den 1ste April kunne antages at staa i samtlige vore Statsbaner, ere anslaaede til en Nettoindtægt af $2\frac{1}{2}$ Million Kroner for næste Aar. Man har rigtignok ikke været saa lidt derunder, saa jeg er ingenlunde sikker paa, at disse $2\frac{1}{2}$ Millioner fremkomme. Men sæt, at det bliver disse $2\frac{1}{2}$ Million, saa er det altsaa $1\frac{1}{2}$ pCt., vi have af de Pengene, som Borgerne have indbetalt i Statskassen, og som Staten atter har udbetalt til Baner. Pengene, som altsaa alle Egne i Landet have bidraget deres til, og som Overskudet af Banerne nu ikke kan forrente. Dette giver en yderligere Berettigelse for de tilfidsatte Egne, men det giver tillige en temmelig sikker Formodning for, at denne Bane ikke vil blive saa glimrende, at den skulde give 4 pCt., naar man tager Hensyn til Vedligeholdelsesudgifter og alt muligt Andet, naar saaledes de andre Baner i Gjennemsnit kun give $1\frac{1}{2}$ pCt., og jeg tror ikke derpaa.

Jeg kommer nu til § 5 om amortisable Obligationer. Indtil dette Ministerium kom til Roret, levede vi jo under konstitutionelle Forhold, hvor dette Things Wortum ubetinget gjaldt, hvor Intet kunde tages ud af Kassen, uden at Rigsdagen, d. v. s. begge Things havde sagt Ja, man kjendte ikke den nymodens Maner, som nu er lavet, hvorefter man, naar blot Folkethinget har sagt Ja til en Ting, saa nok kan tage den, eller naar blot Landstthinget for sit Vedkommende har sagt Ja, saa ogsaa nok kan tage den. Man kjendte kun grundlovmæssige Bevillinger. Og jeg vil nu sige, at hvis vi nu levede under saadanne Forhold, saa var det ikke blot fuldt forsvaret, men aldeles ubetinget retfærdigt mod den nuværende Slægt at anlægge de Baner, vi nu mangle rundt omkring i Landet, ved Hjælp af amortisable Obligationer for derved at fordele Byrden

paa et Par Slægtled, eller om man ikke vil gaa saa vidt, paa et Slægtled, i Stedet for at lade den nuværende Slægt bære dem gennem de løbende Statter; thi det er som bekendt flet i de sidste 14—15 Aar i en overordentlig Grad. Jeg antager, vi have brugt saa Meget som mellem 70—80 Millioner af vore løbende Indtægter, Marsindtægter, til Baner i de sidste 15 Aar. Banerne stod i 72 Millioner, da det nuværende Ministerium traadte til Roret, de staa nu i henved 170 Mill., Statsgjælden er paa Grund heraf forhøjet med 25—27 Millioner. Til at dække den øvrige Forøgelse er væsentlig vort store Overskud gaaet, som vi have haft til nu i de senere Aar, da man i Løbet af de sidste 5 Aar har brugt, naar jeg tager Provisoriebudgetterne og den af Regjeringen forelagte Finantsstillægsbevilling som Norm, 38 Mill. paa Finantslovens §§ 22—23 og 26 IV. og V. — Krigs- og Marineministeriet — mere end i de foregaaende 5 Aar. Ellers har man brugt de store løbende Overskud af Statskassen væsentlig til Jernbaner, og dette burde efter min Mening forandres. Jeg forstaaer Modstanden mod § 5 i nærværende Lovforslag; den er berettiget, alene af Hensyn til, at vi staa i Provisoriet og Bevillingsretten er borte. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Der er nu foreslaaet til denne omtrent 4 Mil lange Bane 5,020,000 Kr. med nogen Udvidelse af Stationerne som Følge deraf; dertil kommer Expropriationen, som jeg vil sætte til c. 300,000 Kr. — maaske bliver det noget Mere i disse Egne. Det bliver da meget dyrt efter min Opfattelse, idet vi komme ikke lidt over 1 Mill. Kr. pr. Mil, naar vi tage Stationsbygningerne med. Dette Beløb tror jeg, De ganske rolig kunne nedsette noget og ikke være alt for forhippede paa at faae paa dette Lovforslag, og saa kunde De endda betænke Dem paa, om ikke det Tilskud, der bliver tilbage, delvis burde udredes af Egnen for at lette Statskassen, saa den ikke behøver at være flet saa om med sine Tilskud til andre Egne, og saa kunne vi for det Tredie efter min Mening passende overveie, om det er det Sted i Landet, hvor vi trænge haardest til Jernbaner. Jeg er færdig med mine Overveielser. Dette Lovforslag faaer ikke for nærværende Tid min Stemme, men jeg indrømmer, det kan vist komme til at leve den foruden.

Sammerich: Det, jeg ønsker at fremføre, gaar tildels mod det, der her er fremkommet, og da særlig imod de Ytringer, vi hørte af det ærebe Medlem for Thinget